

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Sect. 2. Solvuntur opposita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81978](#)

vincibiliter ignorat praeceptum Dei; ergo licet Deus, ut objectum gravitatis offendam limitatur a cognitione, Christus merens non limitatur, ne secundum totam suam dignitatem infinitam dignificet meritum. Conseq. pater; quia licet Deus ut cognitus non sit simpliciter infinitus, & non constitutus offendam simpliciter infinitam in ratione offendit, dignitas tamen personae Verbi, ut est in se, constituit meritum simpliciter infinitum in ratione meriti. Confr. Dignitas personae Verbi non limitatur ab actione creata, ne constituerat meritum Christi simpliciter infinitum perfectum.

435. Contrà 2. Dignitas personae Verbi non solum constituit meritum in ratione valoris, sed etiam in ratione meriti; atque per Te ex eo, quod dignitas personae sit simpliciter infinita, constituit meritum in ratione valoris simpliciter infinitum; ergo etiam constituit meritum in ratione meriti simpliciter infinitum. Minor, & conseq. tenent; maj. vero constat, quia, ut docent Concilium Tridentinum, Pius V. Gregorius XIII. citati num. 386. & 389. nostra opera nullo modo possunt esse meritoria de condigno sine gratia habituali, quae in paris creaturis est dignitas requisita ad hunc statum personae operantis, & merentis; ergo dignitas personae operantis, & merentis non solum constituit meritum in ratione valoris, sed etiam in ratione meriti. Confirmatur. Vis merendi, & satisfaciendi non distinguuntur à merito, & satisfactione; sed haec vis, utpote consistens formaliter in dignitate personae Verbi, est simpliciter infinita; ergo jus merendi in merito Christi Domini est simpliciter infinita, ac proinde in ratione meriti evadet simpliciter infinitum.

436. Contrà 3. & assumo exemplum, quo uitur Adversarius. Nullum preium dici potest magnum, nisi relatè ad aliud minus, ut ex terminis constat. Nunc sic: vel obsequium Beneficiarii simul cum qualitate personae meretur preium magnum respectu aliorum, vel magnum respectu sui; sic etiam operatio Christi simul cum Divinitate personae, vel meretur preium magnum respectu aliorum, vel magnum respectu sui. Si primum, ergo neque attenta qualitate personae debentur Beneficiario redditus pinguiores his, qui debentur aliis, sed illi gratosè offeruntur ab Ecclesia, ac proinde nec Christo Dominio debetur preium magis eo, quod debetur reliquis justis, sed gratosè offeretur illi magis preium à Deo, quod & absurdum est, & contra Clementinam citatam num. 425. Si secundum; arqui nullum preium est excogitabile, quod excedat vim meriti sui respectu Christi: ergo nullum est excogitabile preium, quod non cadat sub merito Christi, quod perinde est, ac dicere, meritum Christi in ratione meriti esse simpliciter infinitum; unde neque meritum Beneficiarii, neque meritum Christi potest esse magis respectu aliorum in ratione valoris, quin etiam sit magis in ratione meriti.

437. Respondebis 3. ex alio: personam Verbi una cum operatione creata Christi constituere R. P. Gormaz Theolog. Tom. II.

meritum simpliciter infinitum in ratione meriti, si sumatur meritum substantivè, & concretivè; secus autem, si sumatur adjectivè. Contrà tamen 1. quia hoc solum est dicere, operationem creatam non esse simpliciter infinitam; exinde autem non infertur, quod meritum constitutum ex actione creata, & dignitate Verbi non evadat simpliciter infinitum: ergo meritum Christi absolute sumptum, quatenus ex operatione creata, & dignitate Verbi constituitur, reverè est in ratione meriti simpliciter infinitum. Contrà 2. Licet humanitas Christi Domini sit reverè finita, at Christus Dominus ex humanitate, & dignitate Verbi constitutus est simpliciter infinitus, & quando de Christo loquimur, absolute dicendum esse simpliciter infinitum in ratione Christi: ergo eodem modo, quando de merito Christi loquimur, absolute dicendum est in ratione meriti simpliciter infinitum. Contrà 3. Sicut Christus, sive adjectivè, sive substantivè accipiatur, ipsissimum est ex parte objecti, eiisque extrinsecè advenit ex nostris actibus, quod adjectivè, vel substantivè consideretur; ita meritum Christi, sive adjectivè, sive substantivè accipiatur, ipsissimum est ex parte objecti, eiisque extrinsecè advenit ex nostris actibus, quod adjectivè, vel substantivè consideretur: ergo sicut contingencia adveniens ex nostris actibus non impedit, ne debeamus dicere, quando de Christo absolute loquimur, quod sit simpliciter infinitum in ratione Christi, ita haec contingencia non impedit, quando de Christi merito absolute loquimur, quod sit simpliciter infinitum in ratione meriti.

Probatur 2. conclusio. Licet Christus includat humanitatem, quae non est simpliciter infinita, nihilominus, quia includit personam Verbi simpliciter infinitam, est totum simpliciter infinitum: ergo licet meritum Christi includat operationem creatam, quae non est simpliciter infinita, nihilominus, quia includit personam Verbi simpliciter infinitam, erit totum simpliciter infinitum. Probatur conseq. Ideo Christus ratione Verbi est simpliciter infinitus; quia, licet personalitas Verbi non communicetur humanitati per identitatem, communicatur ramen per identitatem compositionis, ut extremum illius constitutivum ab humanitate non vitiatum; sed etiam persona Verbi, licet non communicetur per identitatem operationi creatæ, communicatur tamen per identitatem merito Christi, utpote extremum illius constitutivum, & ab operatione creata non vitiatum: ergo sicut Christus est simpliciter infinitus in ratione Christi, ita Christi meritum est simpliciter infinitum in ratione meriti.

S E C T I O II.

Solvuntur Opposita.

O Bjicies 1. Deus solus, utpote continens perfectionem absque ulla mixtura imperfectionis est perfectior, quam aggregatum ex Deo, & creatura: ergo etiam dignitas Verbi, utpote

438.

Pp

re

te continens perfectionem depuratam ab omni imperfectione, erit perfectior, quam aggregatum ex ipsa, & ex operatione creata; ac proinde, licet dignitas personae Verbi sit simpliciter infinita, nihilominus meritum Christi constitutum ex ea dignitate, & operatione creata non erit simpliciter infinitum. Retorquo argumentum: Deus solus, utpote continens perfectionem absque ulla mixtura imperfectionis est perfectior, quam aggregatum ex D E O, & creatura; ergo etiam dignitas Verbi, utpote depurata ab omni imperfectione erit perfectior, quam Christus Dominus constitutus ex eadem dignitate, & humanitate creata.

440. Deinde dist. ant. est perfectior, id est, simpliciter eo aggregato, conc. id est continens aliquam perfectionem, quae non continetur in eo aggregato, nego antec. & consequentiam; quia in eo aggregato imperfectio, quae continetur, est pure negativa ex parte extremi creati, prout illud extreum creatum dicit tantam, & non majorem perfectionem; at non est imperfectio positiva inficiens D E U M; alter non posset Deus velle illud extreum ad constituendam quasi formam cum illo unum suum divinum compositum cum peccato, vel cum positiva morali imperfectione, ex quo non impeditur, quod illud aggregatum contineat perfectionem simpliciter infinitam. Vide à n. 140. de justit. & jur. ubi notavi, exponendo, quomodo in his possit facilè immisceri quaestio de voce, quae non aliter, nisi juxta nostra principia expediti potest.

441. Objicies 2. Ex persona Verbi, & operatione Christi non sit unum meritum simpliciter aeternum: ergo nec unum meritum simpliciter infinitum. Probatur conseq. Quamvis contineat extreum simpliciter aeternum, non sit meritum simpliciter aeternum: ergo quamvis contineat extreum simpliciter infinitum, non consurget meritum simpliciter infinitum. Retorquo argumentum 1. licet Christus Dominus contineat imminutatem ubique existentem, non existit ubique: ergo licet continet extreum simpliciter infinitum, non erit simpliciter infinitus. 2. licet meritum Christi continet extreum magis aeternum, non reddit illud magis aeternum, quam meritum puri hominis justi: ergo licet continet extreum magis dignum, non reddit magis dignum, quam meritum puri hominis justi.

442. Respondeo deinde conc. antec. & nego conseq. Ad probationem conc. etiam ant. & nego conseq. Ratio est, quia illud totum est capax denominationis simpliciter infinitae, & non est capax denominationis simpliciter aeternae; nam ut sit simpliciter infinitum, sufficit, quod, licet nunc habeat valorem simpliciter infinitum, & quod non possit compensari ad aequalitatem cum valore finito; at vero, ut totum illud sit simpliciter aeternum, requirebatur, ut illud aggregatum exiret ab aeterno; cum autem certum sit, quod illud totum non possit compensari ad aequalitatem cum valore finito; siquidem

continet non minorem valorem, quam persona Verbi, quae est infinita, exinde certum appetere, quod sit capax denominationis simpliciter infinitae; at vero, cum aliunde sit certum, quod illud aggregatum non exiret ab aeterno, exinde certum appetere, quod illud totum sit incapax, ut denominetur simpliciter aeternum.

Ratio omnium est, quia forma, vel quasi forma totius non dat toti denominationem, cuius est incapax, sed denominationem, cuius est capax: sic forma naturalis, quae spiritualis est, & intellectiva, reddit totum hominem intellectivum, & non spiritualem; sic etiam forma, quae simul est albedo, & qualitas, reddit totum album, cuius denominationis est capax, non autem reddit illud quale, cuius denominationis est incapax. Regula autem generalis quacunque denominationem cognoscendam, quam fuse tradidi in analyticis, ita breviter explicatur. Quando enim queritur, an forma communicet huic toti aliquam denominationem, queri prius debet definitio ejus denominationis, & si haec definitio conveniat toti, totum illud erit capax talis denominationis, eamque suscipiet; si vero non conveniat toti, eis exinde totum incapax illius denominationis, eamque non suscipiet. E. G. homo constitutus ex corpore, & ex spiritu, & querimus, an à forma spirituali denominetur totum spirituale, vel an à materia denominetur totum materiale? Pro cuius decisione querimus definitionem spiritualis, videlicet, quod ex se saltem in altero penetrabile, & materiale, quod sit ex ea impenetrabile; quod idem est de quacunque excogitabili definitione; cum autem totus homo non sit penetrabilis cum altero, sed impenetrabilis; exinde non potest dici à forma spirituali totum illud spirituale, nec est capax talis denominationis; dici tamen potest à materia materiale, & est capax talis denominationis.

Eodem modo querimus, an à forma intellectiva dicatur totus homo intellectivus, vel à materia, qua intellectiva non est, dicatur non intellectivus; & recurrimus ad definitionem harum denominationum sic; v. g. intellectivus, quod potest tendere intentionaliter in objectum, ex qua definitione inferimus sic. Totus homo tendit intentionaliter in objectum, nec à materia impeditur, ne intentionaliter rendat. Unde dicitur revera intellectivus à forma intellectiva, & est capax hujus denominationis. Ex quo clare inferitur, quomodo meritum Christi non sit aeternum, & sit valoris simpliciter infiniti, ut enim sit aeternum, requiritur, quod hoc concretum accidentale non incepit in tempore, cumque hoc aggregatum accidentale meriti Christi in tempore incepit, non est capax denominationis aeternae. At concretum valoris simpliciter infiniti illud est, quod ad aequalitatem non potest appretiari minus, quam simpliciter infinita; cumque meritum Christi appretiari non possit, quam simpliciter infinita, exinde est capax hujus denomi-

nationis, & revera evadit simpliciter infinitum.

Objecies 3. Offensa lethalis non evadit simpliciter infinita ex dignitate simpliciter infinita Dei offensi; ergo neque metum Christi evaderet simpliciter infinitum ex dignitate simpliciter infinita personæ merentis. Resp:

conc. antec. & nego conseq. quia Deus non est forma intrinsecè constitutiva offensæ, sed objectum offensum, neque offensam gravificat, nisi ut cognitus, ex dictis num. 434. at, ut ibi diximus, est forma, vel quasi forma intrinsecè, ut est in se, constitutiva meriti Christi; quidem ad significandum non est opus, ut dignitas cognoscatur. Deus etiam, ut est in se, est bonus, & sic potest constituere tanquam forma meritum simpliciter infinitè bonum; at vero, ut est in se, non est malus, ac proinde, ut est in se, nequit constituere tanquam forma offensam simpliciter infinitè malam; unde, ut est in se, potest communicari tanquam forma concreto meriti, non autem offensæ. Hæc omnia fuisse dedimus à num. 339. ubi diximus, quod, licet Deus esset forma offensæ, non esset forma, ut est in se, sed ut cognitus, & ut limitatus, & representatus in cognitione, tanquam in speculo. Ideoque solum geometricè posset gravificare offensam; nam licet imagines in speculo ita appareant, ut una excedat alteram, v. g. imago hominis excedit imaginem Canis; at non tantum excedit imaginem Canis, quantum homo excedit Canem. Sic imago Dei excedit imaginem omnium creaturarum; at non excedit tantum, quantum Deus excedit creature; in quo stat limitatio ad proportionem geometricam.

Ob. 4. Satisfactione & meritum Christi, neque formaliter, neque eminenter continent omnem dignitatem, & valorem possibilem, ira, ut non sit valor alius, & significatio major; ergo in ratione satisfactionis & meriti non est simpliciter infinitum. Probatur antec. valor, & significatio volitionis liberæ Dei, vel persona Verbi in se ipsa major est, quam valor, & significatio meriti Christi; ergo &c. Probatur antec. valor, & significatio volitionis liberæ Dei, aut personæ Verbi in se ipsa, est talis per essentiam; atqui valor, & significatio meriti Christi non est talis per essentiam, sed per unionem; ergo &c. Confirmatur 1. Deus non existimat tanti dignificationem meriti Christi, cum poruisset illam non nolle nolendo Incarnationem, quam dignificationem personæ Verbi, quam non potuit non velle; ergo &c. Confirmatur 2. significatio meriti Christi, licet habeat formam, non tamen habet communicationem simpliciter infinitam; atqui significatio personæ in se non solum haber formam, sed etiam communicationem simpliciter infinitam; ergo est major. Confirm. 3. Excellentia Dei non reddit, tam excellentem humanitatem Christi, cui communicatur per unionem, quam persona Verbi, cui com-

municatur per essentiam; ergo neque reddit tam excellentem operationem Christi, cui communicatur per unionem, quam ipsam personam Verbi, cui per essentiam communicatur. Hoc argumentum retortionem paritur in infinitate Christi Domini, ut per se patet.

Respondeo deinde 1. nego antec. ad prob.

nego etiam antec. ad probationem conc. maj. & nego min. quia licet persona Verbi non sit de essentia, & constitutivo operationis creatæ Christi, est tamen de essentia, & constitutivo meriti Christi resultantis ex ipsa persona, & operatione creatæ. Sic persona Verbi, est de constitutivo Christi Domini; licet non sit de constitutivo humanitatis. Ad primam Confirmationem; nego antec. quia, licet Deus possit velle existentiam operationis creatæ Christi Domini, quin velit ipsius dignificationem, nihilominus velle non potuit meriti Christi existentiam, quin vellet illius dignificationem, cum essentialiter constitutatur ex ipsa persona Verbi. Nec obstat, quod potuerit non existere meritum Christi, quia etiam potuit non existere istud compositum ex humanitate, & Verbo, & potuit non existere volitio libera Dei, & tamen ex suppositione, quod fint, necessariò amantur à Deo, habentque dignitatem simpliciter infinitam; quia essentialiter constitutatur ex ipsa dignitate Dei.

Ad secundam confirmationem nego majorem; quia licet dignitas personæ Verbi communiceatur per unionem moralè operationi creatæ Christi, communicatur tamen merito per identitatem, cum sit de intrinseco, & reali constitutivo meriti Christi; unde habet denominatio;

quam accipit operatio creatæ abstractè sumpta; ut non sit absolute, & simpliciter infinita. At meritum Christi concretè sumptum nequit non esse simpliciter infinitum: sic licet humanitas Christi abstractè sumpta non sit absolute, & simpliciter infinitè sancta; at Christus ex humanitate, & Verbo constitutus est absolute, & simpliciter infinitè sanctus. Ad tertiam confirmationem concedo totum; sed quid inde contra nos? sanè, qui sic arguant, egregie confundunt duo toro Cœlo diversa, videlicet actionem creatam Christi, quæ est abstractum huius concreti meritum, & ipsum concretum; sicut si quis confunderet humanitatem Christi, quæ est purè creata, cum ipso Christo constituto ex Verbo divino & humanitate; unde sicne huic usus: di argumentum frivolum esset; nempe humanitas est simpliciter finita; ergo & Christus est simpliciter finitus; ita & argumentum istud est inutile; operatio creatæ Christi est simpliciter finita; ergo meritum Christi est simpliciter infinitum. Cæterum, quia Adversarii hac ingenti equivocatione sapient laborant, accipiendo meritum Christi, non quidem pro concreto constituto ex operatione creatæ, & dignitate Verbi, sed pro ipsa operatione valuatora à Verbi dignitate, ut ipsis aliquid demus.

R. P. Gormaz Theolog. Tom. II.

P p 2

Refp.

449. Resp. 2. Ad argumentum consideratum in sensu Adversariorum dist. antec. non continet omnem valorem possibilem in omni linea, con. in linea operationis meritoriae, nego antec. & conseq. ad prob. conc. antec. & dist. conseq. eodem modo: ad probationem concessis premissis, dist. eodem modo conseq. ratio est; quia, ut operatio creata esset simpliciter infinita in omni genere, opus erat, ut contineret omnem valorem possibilem in omni genere, quam revera non continet, cum non sit infinita per identitatem, ut est ipsa Christi persona; ita, ut sit simpliciter infinita in linea operationis meritoriae, non est necesse, nisi quod ratione formae dignificantis auctum supernaturalem meritoriorum contineat dignitatem ad quodlibet premium; cumque operatio Christi meritoria ex dignitate significativa simpliciter infinita habeat condignitatem ad quodlibet premium; eo quod non possit dari majora dignificatio, exinde manet simpliciter infinita in linea meriti. Ad primam Confirmationem dist. antec. dignificationem passivam sumpram pro pura entitate actus, conc. dignitatem formalem acceptam pro forma dignificante actu, nego antec. & conseq.. Ad secundam Confirmationem: dist. maj. non habet communicationem simpliciter infinitam in omni linea, conc. in linea operationis meritoriae, nego maj. & dist. min. nego conseq. quia licet persona Verbi habeat infinitam communicationem per identitatem, ideoque sit simpliciter infinita in omni genere; at operatio meritoria, quamvis non habet infinitam communicationem per identitatem, habet tamen tam condignificationem, ut non sit possibilis major in linea meritoria, ac proinde manet in hac linea simpliciter infinita.

450. Objecit 5. Si meritorium Christi esset simpliciter infinitum, nec unum esset maius alio, nec omnia simul continent majora valorem, quam unum duntaxat Christi meritorium, ut pater in quavis persona Divina, quae tantam perfectionem continet, quantum tres simul divinae personae contineant; sed hoc est falsum; ergo &c. Prob. min. ex eo charitas Christi erga nos commendatur a Sanctis PP. quia cum potuerit per actum multo minus difficultem nos a peccato redimere, id praestitit per actum difficulter; sed hoc locum non habebet, si omnia Christi merita essent aequalia: ergo &c. Confirm. 1. quia omnes divinae personae sunt aequales, & quaevis earum continet tantam perfectionem, quantum omnes simul, nequit una reperiendi sine altera; at qui unum Christi meritorium potest absque altero reperiendi: ergo &c. Confirmatur 2. quia actus Christi necessarij non erant capaces meritorum, non accipiebant a persona Verbi valorem meritorium; ergo quia actus remissus non est tam capax, quam intensus, non accipiet tantum valorem meritorium a persona Verbi quantum intensus. Confirm. 3. Christus habuit libertatem sufficientem ad meritorium; at-

qui libertas inter duo omnino aequalia non est sufficiens ad meritorium; ergo merita Christi non erant aequalia. Hoc argumentum etiam confundit meritorium Christi cum actionibus abstracte sumptis.

Resp. conc. maj. & nego min. ad probat. conc. maj. & nego min. nam Sancti PP. recte inferunt charitatem Christi erga nos, et quodcum Christus potuerit nos a peccato redimere per actum non multo difficulter, voluntam hoc facere per difficultissimum Crucis passionem, ut praebaret nobis pariendo exemplum. Ceterum ipsi actus abstracte sumptus non sunt adaequatum meritorium, ut sapientiam diximus, cum meritorium Christi ex iis actionibus & persona Verbi adaequatae consurgat; at hoc coniunctum revera continet valorem simpliciter infinitum; ideoque, licet actus sint inaequales, manet tamen Christi meritorium simpliciter infinitum. Ad primam Confirmationem nego maj. seu potius illam causalem, quia. Nam personae divinae non ideo praescirentur esse lentiale connexione, quia sunt simpliciter infinitae, sed quia, ut fides docet, sunt metaphysice necessariae; at verò merita non sunt metaphysice necessariae, sed potius libera, neque potest meritorium reperiri ab aliis libertate.

Ad secundam Confirmationem conc. antec. & dist. conseq. quia non est tam capax actus remissus abstracte sumptus, concedo; in concreto merito, nego conseq. quia cum persona Verbi contineat omnem valorem possibilem, eod ipsis, quod actus remissus sit potens cum illa constitutore hoc concretum meritorium Christi, sit quoque tam capax constituendi meritorium simpliciter infinitum, ac sit capax actus intensius sic humanitas Christi est tam capax constitundi cum unione hypostatica compositum simpliciter infinitum, ac sit capax natura Angelica; id autem non convenit actui necessario, siquidem ex defectu libertatis est incapax meritorum. Ad tertiam Confirmationem dist. min. si actiones, quae sunt, sunt omnino aequales, concitare sint inaequales, nego min. & conseq. quia licet in meritis Christi persona Verbi eadem sit, nec deruit libertas, ut personae dignitas sit major, vel minor; at relativè ad operationes datur libertas ad eliciendam intensiorem, vel minus intensam, ad eliciendam operationem in hac specie virtutis, vel altera; immo & Christus haberet etiam libertatem contradictionis ad eliciendum, vel omitendum actum humanum meritorium, ut suo loco dicemus.

Objecit 6. Persona Verbi magis significat humanitatem, quam meritorium Christi; ergo non significat meritorium simpliciter infinitum. Probatur antec. illud magis significat, cui intimius communicatur, sed intimius communicatur humanitati, quam condignificat immediatè, sive per unionem physicam, quam communicetur merito, quod condignificat immediatè, sive per unionem moralem fundatum in unione physica: ergo &c. Resp. nego antec.

ad probat, conc. maj. & nego min. quia persona Verbi communicatur iuis meritis per identitatem, licet humanitati comunicetur per unionem physicam, & operationi per unionem moralem. Sicut enim Christo Domino non communicatur per unionem, sed per identitatem, quia est de essentiali constitutivo Christi, licet non communicetur per identitatem sed per unionem physicam humanitati, cuius non est esse entiale constitutivum, ita communicatur merito per identitatem, quia est de essentiali sui meriti constitutivo, licet non communicetur per identitatem, sed per unionem moralem operationi, cuius non est esse entiale constitutivum.

Datur præmium, quod nequit condigne cadere sub meritum Christi: ergo meritum Christi in ratione meriti non est simpliciter infinitum. Probatur antec. volitio libera Dei est infinita per essentiam, dum, etiam si incarnaatur Pater aut Spiritus Sanctus, constituant totum infinitum per essentiam, & meritum Christi non est infinitum per essentiam; sed infinitum per essentiam non potest cadere sub meritum non infinitum; ergo &c. Confirmatur 1. Meritum Christi exauriri potest, si nempe pertinet in præmium, quod Pater aut Spiritus Sanctus carnem assumant, vel si detur in præmium ipsa Eucharistia, in qua reproducitur ipse Christus; sed quod exauriri potest, non est simpliciter infinitum; ergo &c. Confirmatur 2. Si meritum Christi non posset exauriri, sequeretur, quod quoque præmio dato adhuc maneret in Christi merito valorem ad aliud præmium, ac proinde, quod plus posset Christus mereri, quam Deus posset premarire; sed hoc est absurdum; ergo &c. Confirmatur 3. Sequeretur, quod unicum Christi meritum esset maius, quam omnia peccata simul; ergo Deus exigens Christi meritum ad condignam satisfactionem pro peccato, esset iniquus. Confirmatur 4. Sub eodem genere darentur duo infinita ejusdem rationis, videlicet duo Christi merita; sed duo infinita ejusdem rationis sub eodem genere repugnant ex Philosopho; ergo &c.

454. Resp. nego antec. ad probationem, nego maiorem quoad secundam partem, quia dignitas Verbi, utpote constitutiva meriti Christi communicatur merito per essentiam, ac proinde meritum Christi per essentiam suam est simpliciter infinitum; cum autem sit de ratione simpliciter infiniti, quod formaliter, vel eminenter omnia contineat, ac proinde, quod sit tantum se solo, quantum cum quilibet alio simul, exinde meritum Christi, est tantum se solo, quantum omnia simul merita, & omnia simul præmia. Sic Deus se solo est tantus, quantus ipse simul cum creaturis, & Pater se solo est tantus, quantus simul Pater ipse, Filius, & Spiritus Sanctus. Ut ait Augustinus Serm. 38. de tempore prope medium. *T*antus solus est Pater, vel solus Filius, vel solus

455.

Ad primam Confirmationem: nego maj. & ejus suppositum, nempe, quod infinita perfectio divina, sive consideretur in actibus Dei liberis, sive in Patre, aut Spiritu Sancto, qui carnem assumerent, sive in mysterio Eucharistiae, sive in uno Christi merito, quod pro altero ejusdem merito conferretur, possit esse præmium meriti Christi. Ratio est, quia nulla divina perfectio distinguitur essentialiter ab altera, cum in Deo sit unica indivisibilis essentia cum omnibus divinis perfectionibus identificata, ut fides docet, & expressè definit Concilium Lateranense; Can. 2. ad præmium autem, utpote essentialiter indebitum pro priori ad meritum, requiritur, quod sit essentialiter distinctum ab ipso merito; unde in divinis, neque Pater potest esse præmium filii, neque filius potest esse præmium Patris, sed sunt ad invicem mutua possessio: idcirco solum potest esse Christi præmium, quod est realiter distinctum à suo merito, ut vix creatum animæ Christi, remissio peccatorum humani generis, & alia dona superna, de quibus infra agemus; cum autem omnia dona creatura nullatenus possint exaurire merita Christi, exinde nequam possunt exaurire per aliquod præmium; quod respexisse viderur Clem. 6. in Extravagante Unigenitus, dum de thesauro meritorum Christi dixit; *De cuius consumptione seu minutiōne non est aliquatenus formidandum propter infinita Christi merita;* atque exinde patet, quomodo respectu adultorum gloria dicatur corona, & hæreditas, & respectu Christi dicatur hæreditas, & possessio sua, ut Dominus loquitur Lucæ 24. *N*onne hec oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam? quo in sensu dicitur etiam Joan. 1. *V*idimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre. Vide aliam solutionem apud Eximium Doctorem disput. 4. sect. 4. dato, & permisso supposito.

P p 3

Ad

457.

Ad secundam Confirmationē dist. maj. quod ad secundam partem: maneret valor ad aliud præmium categorematicè infinitū, neg. syncategorematicè infinitū conc. istam, & nego alteram partem majoris, & dist. pariter min. nego conf. ratio est, quia, ut nunc suppono cum communione Phylolophia, infinitum categorematicum implicat, ac proinde non potest esse revera præmium. Siquidem præmium ex natura præmiī debet esse possibile, & non chymericū; unde infinito merito Christi non debetur præmium infinitum categorematicè, seu syncategorematicè, immo quomodo in hac eadem suppositione debetur in sua linea infinita omnipotentia DEI effectus infinitus non quidem categorematicè, cùm iste sit effectus chymericus, sed syncategorematicè, id est, etiam posse producere plura, & plura, majora, & majora in infinitum; si etiam meritum Christi in actu primo est æquale cuicunque præmio non repugnanti; cùmque præmium non repugnans sit infinitum tantum syncategorematicum, exinde habet duntaxat proportionem, & æqualitatem cum præmio infinito syncategorematico.

458.

Quamobrem sicut omnipotentia divina ex effectibus syncategorematicè infinitis debet per suam voluntatem determinare in actu secundo, quem velit producere, sic Deus per suam voluntatem debet determinare, quodnam ex premiis syncategorematicè infinitis velit conferri Christo, ex quo clarè appetit, quomodo Deus possit tantum præmiare, quantum Christus possit mereri, si Christus potest mereri præmium syncategorematicè infinitum; ita Deus potest præmiare dando præmium syncategorematicè infinitum. Quin porius inter virtutem omnipotentiae, & inter meritum Christi datur in ordine ad effectus suos grande discrimen, nempe, quod Deus non est liber ad faciendum, quod omnipotentia non detur, aut omnipotentia non sit, ac est liber, ut admittat operationes creatas Christi Domini tanquam constituentes meritum in actu secundo, vel ut admittat eas tanquam constituentes meritum, cui in actu secundo debeatur præmium, sed tanquam Deo debitas ex aliis quam plurimi titulis, ut dicemus sicut sequenti; ex quo etiam appetit iterum, quod non possit Christus magis mereri, quam Deus possit præmia re.

459.

Ad tertiam Confirmationem conc. antec. & nego conseq. quia Deus cùm absolute possit relinquare operationes Christi Domini absque ullo præmio, ut dicemus sicut sequenti, nullam irrogare potest injuriam Christo Domino determinando illi ex pacto tantum præmium, & non maius: sicut quia potest relinquare omnipotentiam, quia aliquid ad extra producat, nullam irrogat injuriam omnipotentiae determinando illi istos effectus, & non alios; non enim maneret Deus obligatus in actu secundo ad conferendum ullum præmiū independenter à sua promissione, & fidelitate. Ad-

dunt aliqui, quod Deus non exigerebatur illum exceſsum in meritis Christi per se, sed per actionem ex eo, quod nullum meritorum minus esset possibile Christo; sicut qui exigerebant numerum aureum ab eo, qui non posset minus redire, licet solum abstulisset argenteum; verum haec ratio non erit satis firma, nisi solutionis naturae doctrinæ roboretur. Ad quartam confirmationem dist. maj. daretur infinita sub eadem forma, & diversa materia, concedo, sub eadem forma, & materia, nego maj. & dist. min. nego consequentiam; quia sicut multiplicationem hujus concreti finiti album satis est, quod multiplicetur sub eadem forma finita, ut contingat, si eadem albedo dealbarer Petrum, Paulum, & Francicum; siquidem tunc essent tria alba; sic ad multiplicationem hujus concreti infiniti meritorum Christi satis est, quod multiplicetur materia sub eadem forma, seu quasi forma infinita.

Objicies 8. Dignitas personæ Verbi non augget honestatem, libertatem, & supernaturalem actus; ergo neque augget meritum. Re torqueo argumentum: dignitas Verbi non augget naturalitatem humanitatis supra alias humanitates; ergo neque valorem hominis Christi supra valorem aliorum hominum. Respondeo deinde conc. antec. & nego conseq. Ratio dispartitatis est, quia magnitudo honestatis, libertatis, & supernaturalis consistit in magnitudine talis amoris liberi, quo amat objectum formale honestum. Dignitas personæ Verbi non facit, quod talis amor non sit talis amor, vel quod sit alius; at dignitas meriti consistit in eo, quod actus cum dignitate Verbi constituit concretum majoris valoris ad præmium, quam constitueret cum alia dignitate purè creata; cùmque hoc revera constituit; exinde causas non augget honestatem, libertatem, aut supernaturalem actus, augget nihilominus cum eo actu valorem meriti; sic licet dignitas Verbi non faciat, quod humanitas Christi sit alterius speciei, ac humanitas aliorum hominum, faciet tamen, quod homo ex ea humanitate & Verbo constitutus sit majoris valoris, quam homo constitutus ex alia humanitate, & subsistens purè creata. Ex dictis

Fit 1. meritum Christi Domini condignificatum à persona Verbi non minoris esse valoris, quam si esset condignificatum à triplice persona; Ratio est, quia cùm quilibet persona divina non esset quid maius, quam una sola persona, ut constat ex num. 455. ac proinde una sola persona non minus condignificat meritum, quam illud condignificaret triplice persona divina; unde meritum Christi est simpliciter infinitum in linea morali respectu præmium, & in linea physica, quia habet extrellum physicum simpliciter infinitum. Fit 2. Quamquam operatio creata possit esse vel magis, vel minus intensa, vel in hac, vel in alia specie virtutis pro libertate anima Christi Domini ad operandum; eam tamen

magis

maiorum intensionem non posse reddere meritum Christi Domini magis dignum; unde quævis alia operatio, dummodo supernaturalis sit, satisque libera ad supernaturaler merendum, constituer cum ea dignitate meritum æquè dignum. Ratio est, quia minoritas illa operationis compensatur à dignitate simpliciter infinita, cum qua constituit meritum ad eum modum, quo, ut suprà diximus, non est minoris dignitatis, & valoris Christus constitutus ex Verbo, & natura humana, quā si constitueretur ex eodem Verbo, & natura Angelica, eo quod minoritas naturæ humanæ, ratione cuius Christus dicitur minoratus paulò minus ab Angelis, sat, superque compenatur à dignitate Verbi simpliciter infinita, cum qua constituit unum composatum.

SECTIO III.

*An satisfactio Christi absque ullo favore
Dei extrinseco fuerit aequalis, &
superabundans?*

462. Suppono 1. personam infinitam Verbi dignam esse, ut si satisfaciat in natura assumpta, per quamlibet satisfactionem satisfaciat de condigno pro quibuslibet offensis pluribus, & pluribus, majoribus, & majoribus in infinitum; ad eum modum, quo si mereatur in natura assumpta, est digna, ut per quodlibet meriti mereatur de condigno quodlibet premitū mājus, & mājus in infinitum: sicut enim meritum requirit æqualitatem cum premio, ita etiam satisfactio requirit æqualitatem cum delicto, sive offensa, pro qua facit; unde satisfactio non minus est simpliciter infinita in genere satisfactionis, quā si meritum simpliciter infinitum in genere meriti; siquidem ab eadem forma, seu quasi forma simpliciter infinita, qua constituitur meritum, constituitur etiam satisfactio. Quærimus autem in præsenti, an satisfactio Christi (idem esto de merito) contineat totum illum valorem independenter ab ullo favore Dei extrinseco.

463. Suppono 2. satisfactionem Christi (idem suō modo de merito) duplicitate posse considerari, nempe vel in actu primo, quatenus habet ex se condignitatem, & vim motivam ad obtinendam offensæ remissionem, vel in actu secundo, quatenus actu causat, & moverit efficaciter offensum ad remittendam offensam intuitu talis satisfactionis; quod si satisfactio talis sit, ut visua essentialiter obliget D E U M ad volendum remittere, & ad remittendam offensam, vocari satisfactio strictissima; si autem talis sit, ut, licet vi sua actu obrinerat remissionem, eamque in valore adæqueret, & excedat, non tamen habeat essentialē exigentiam ex parte sui, neque respiciat obligatiōnem ad remittendum ex parte D E I, vocatur

satisfactio duntaxat stricta; hæc Dei obligatio ad remittendam offensam vi satisfactionis Christi Domini, considerari quoque potest saltem dupliciter; primò quidem per mutuum contractum, quo Deus promittat Christo Domino peccata hominum remittere, eisque gratiam conferre, si Christus æqualem satisfactionem pro hominibus offerat, & Christus accepte promissionem, repromittatque offerre, quod exigitur. Secundo, si D E U S independenter à Christi Domini reprobatione promittat eam offensæ remissionem, aliorumque donorum collationem, si Christus offerat pro hominibus satisfactionem condignam. Remissio quoque ex vi condignæ Christi satisfactionis considerari potest absque ulla prævia obligatio-ne ex parte Dei. Primò, si D E U S efficaciter ex condignitate satisfactionis Christi jam exercitè posita remittere velit offensam. Secundo, si efficaciter velit Deus offensam remittere ex vi condignæ satisfactionis Christi nondum exercitè poterat, sed absolútè prævisæ. His positis

Prima sententia tenet, Christi satisfactionem 464.

non indigere ulla prævia ordinatione, aut acceptatione divina, ut sit strictissima satisfactio in actu secundo, sed teneatur D E U S remittere peccata humani generis; ita Valentia disput. 1. quæst. punct. 9. Ego vero, citans pro se Bonaventuram, & alios. Secunda sententia, quæ attribui solet Scotus, docet, satisfactionem Christi Domini (idem suō modō de Christi merito) non fuisse intrinsecè condignam, & sufficientem ad solvendum pro peccatis humani generis, sed accepisse extrinsecè sufficientiam à liberali acceptione Dei, quatenus Deus voluit esse contentus cum illa satisfactione. Tertia sententia docet, fuisse intrinsecè condignam, & sufficientem in actu primo independenter ab ordinatione, & acceptatione Dei, non vero in actu secundo, cuius condignitas, ait hæc sententia, requirit ordinationem antecedentem ex parte D E I pro satisfactione strictissima, consequentem autem pro stricta. Ita plures, quos sequitur Martinus Perez disp. 3. de Incarnatione fact. 8.

Asperro 1. cum omnibus Catholicis: Christus 465.
Dominus non solum condigne, sed etiam superabundanter satisfecit pro peccatis mundi. Probatur 1. ex Psalm. 129. ubi de redempione, & satisfactione Christi, ita prædictur, quia apud Dominum misericordia, & copiosa apud Deum redempcio; at satisfactio Christi non solum fuit condigna, sed copiosa etiam, sive superabundans. Confirmatur 1. Illa est satisfactio superabundans, quæ magis continet, quā quod necessarium est ad condignam satisfactionem; sed ita se habuit satisfactio Christi: ergo non solum fuit condigna, sed etiam superabundans. Probatur min. Magis est, quod Christus totum suum sanguinem obtulisset, ut reverâ obtulit, quā si obtulisset duntaxat unicam guttam sanguinis; atqui una sola gutta sanguinis erat, ut ait Clement. 6. in Extravag. unigenitus,

nihil.